թիւ. ՏԼԸՌ ԹԻՒ 280 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 30 / 11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1897 — 15 ՃԻՄԱԶԻԼԼԱԹԸՐ 1315 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱՏԱՆ ԵՒ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱՏՆ

10 ՓԱՐԱ

Նամակ կամ նոր եւ իրեն գրութիւն պէտք է ուղղել Հրատարակչին

Գալատիոյ, Կարատունկեան խան

Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոլոս. Համար Տարեկան դրկն. արձ.		15
» » Վեցամսեայ » »		40
Գաւառաց » Տարեկան » »		100
» » Վեցամսեայ » »		50
» » Եռամսեայ » »		25
Օտար երկրի » Տարեկան	Փոստք	25
Ռուսիոյ » »	ղուրշի	10

Դրամի փոխարէն Ռուսական փուլ կընդունի. 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:

ԴԷՊ Ի ՀԻՆԸ

Երբ տակաւին ներկայ ջախջախիչ պէտքերը դոյութիւն չունէին, մեր հայրերը կը գոհանային տարրական միջոցներով իրենց ապրուստը ճարելու համար. իւրաքանչիւրը մէկ մէկ արհեստ ունէր իր ձեռքը, կը բաներ զայն եւ կապրէր։ Եւ այդ արհեստներուն շրջանակուած ընթացքը պատրաստեց մեր հիներուն համար հարստութեան հաստատուն գեղին մը, որ մեր նախնիքներուն սեփականութիւնն էր այս գեղեցիկ կայսրութեան մէջ։ Մեր նախնիք արհեստով վաստակած են, նախնական նիւթերը գեղեցիկ ձեւերը առած են մեր նախնիքներուն ճարտար մատներուն տակ. արհեստը օրական զբաղում, մտքի զարգացում, և աքանչացումի առարկայ էր մեր հին հայրերուն քով, որ ժամանակ մը իրենց ուղածին պէս շահագործած են այսպարզեղները, արդար վաստակներու ամբողջովին նուիրելով ինքզինքին։ Ձեռքի ճարտարութիւններ, ձեւի և համաչափութեան աքանչելի օրինակներ հրատացուցին մեր հին հայրերը, որոնք ապրելու համար ալ նիւթական տուայտող դժուարութիւններու անձնատուր չըլլալով, անմեղ հաճոյքներու դիւրին գիւտը ներկայ ժամանակին սպառիչ նեղութիւնները չէր պատճառեր։ Ամեն երիտասարդ իր արհեստովը կըմբռնուէր, ամեն այր՝ որ հայր էր միանդամայն՝ դերազանց ժառանգութիւն մ'ունէր զոր անհրաժեշտաբար կը կտակէր իրեններուն, այսինքն իր արհեստը, իր գործիքները բանելու համար, հիւանութիւն, կահագործութիւն, դարբնութիւն, երկաթագործութիւն իր բազմազան ճիւղերով, տեսակ մը տարրական մեքենագործութիւն՝ ժամանակին պէտքերուն համապատասխանող, կտաւագործութիւն, նուրբ բանուած քներու արուեստ, փայտը դրուագելու և ձեղնայարդարութեան զարմանալի պէսպիսութիւններ, ասոնք և ասոնց նման դեռ վարա վաստկցնող, և խղճի ու սրտի անդորրութեան միակ պայմանն եղող արհեստներ ու արուեստներ տիպար արարածներ կը հանդիսացնէին մեր արհեստներ ու արուեստներ տիպար արարածներ կը հանդիսացնէին մեր հայրերը, մեր հիները։ Ամենափոքր յեսադարձ նայուածք մը բաւական է անոնց կարօտը քաշելու և ապրուստի ջնջուած միջոցներուն վերկենցաղումը փափաքելու համար։ Հիմա մենք կորսնցուցած ենք մեր հայրերուն դերազանց ժառանգութիւնը, արհեստը, եւ ժառանգութիւն ըսելով հիմա մեր սերունդը կը հասկնայ միայն հազարապատիկ ոսկիներու դումար մը կամ անշարժ կալուածներու վաստերագրի դեղեր, որոնք ծոյլերուն և դատարկապորտներուն եկամուտ կը հոսեցնեն նիւթական և բարոյական ամուլ ու անպէտ կեանքեր քաշքշելու, երկարաձգելու համար ուրիշներէն դրաւուած արհեստային ասպարէզին մէջ։ Մեր ոսկի ապարանջանը՝ ձեռքի արհեստը՝ կորսնցուցինք, օտարները յափշտակեցին մեր ձեռքերէն. առաջ՝ դարբինին դաւակը կամ զաւակներէն անմիջապէս մ'ն դարբին էր մնացորդ սեռին համար, որ սրբազան պարտաւորութիւն ունէր նոյնը տալու նոյն իրեններուն համար, ու այսպէս շարունակաբար տարիներու օրհնեալ և պատկառելի շրջանի մը մէջ։ Իրարու կարօտ ըլլալ չկար, հիմակուան քմինքները, իրարու դուռ ափ տալը դործիկ մը մուրալու համար, կարգ մը առանձնաշնորհեալ հարուստներու քով այն աւերիչ դիմումները գոյութիւն չունէին. աղատ արհեստաւորը՝ ամեն ժողովրդի և ամեն երկրի մէջ այդ դերիշխան եւ բեղմնաւորիչ ոյժը՝ հանատաուն էր, կապրէր՝ գործածելով կամ իր ձեռքը, կամ ուրը, կամ միտքը, կամ ոյժն համակ, և օտարին կարօտ չէր. պատիւը այն առենները տարբեր կերպով մատնուոր դատարարութիւն մ'ունէր, պատիւը կեա մ'էր՝ անբռնաբարելի սահման մը, ուրկէց անցին անկարելի էր անցնիլ. հին Սահման դիքն էր, ընտանիքին բացորոշ անկախութիւնը ապրուստի տեսակետով սա կամ նա միւս ընտանիքին. ընկերութեան պատիւն էր արհեստը, զայն փայլեցնող ջնարակը, անոր աղատութիւնը կենդանացնող և տեւականութեան զգացումը միշտ վառ պահող անտեղիտալի ոյժը։

Ժամանակէ մ'ի վեր անտես կընենք այս դերազանց ոյժը. կարծելով սխալմամբ թէ հիներուն արհեստը այլ ևս բանուկ չէ մեր միջավայրին մէջ. ենթադրելով թէ արհեստները իրենց շրջանն ընելով, հարկ եղած սպառումին ծառայելով, հիմա այլ ևս կենսական հիւթեր չունին իրենց մէջ, անձնատուր եղած ենք ուրիշ տապարեղի մը համար պատրաստուելու։ Ժամանակ մը ևս, և տա արհեստաւոր ժողովուրդ մը չենք բնաւ. յաւիտենական հրաժեշտ մը պիտի տանք ապրելու այդ աքանչելի միջոցին, և ասպարէզը՝ շահի այդ երիցս օրհնեալ և անմեղ ու պատկառելի աղբիւրները պիտի թողունք անխտրաբար ուրիշներուն ձեռքը։ Քանի մը դաւառներ կան միայն, ուր տակաւին կը միան քանի մը արհեստներու վերջին կրակները, ուր արհեստաւորները դեռ ունին իրենց քանի մը հետքերը. բայց գոնէ անտարբեր կերպով ականատես չըլլանք այդ վերջին քայքայումին՝ այսինքն արհեստներու անվերադարձ անյայտացումին, և պէտք եղած յորդորները տանք դեղացի հանդարտաբարոյ ժողովրդին, որ մշակէ հիներուն այդ ստացուածքը, արհեստներու անսպառելի գանձը, շահագործութեան միակ դեռտինը, որ բնաւ չի հիններար, ոչ կը նիհարնայ։

Հերիք անգործ մնացինք և արհեստներէ տարբեր ոլորտներու մէջ անպատճառ ուղեցինք փնտռել մեր ընտանիքը յաւերժացնող պարէնը, հացը։ Գրագիրներու, դրագէտներու, փաստաբաններու, ուսուցիչներու, բժիշկներու, պաշտօնեաներու ահագին թիւ մ'ստեղծագործեցինք, այնքան ըստուար, մինչև անդամ անոնք զիրար չեզոքացուցին, յղփութիւնը չրացուց անոնց արիւնը և արիւնաղանցութիւնը վերջապէս ալասակար պիտի ըլլայ այդ զանազան ասպարէզներու հետևողներուն։ Հրամայելու համար շինուած այդ կարգ մը պաշտօնեաները տաեն պիտի դայ որ չգիտի գտնեն հպատակող ունհատներ, իրենց շուրջ պիտի դտնեն ոչ ինչ ոչ ինչ, նոյն գործին պատրաստ, նոյն զբաղումները կատարող շատ աւելի ածան գնելով և իրենք պիտի ստիպուին այն տաեն շատ ողորմելի կեանք վարել, անարդ տարութեան մը մատնուելով իրենք և իրենց ընտանիքները։ Ամենի չէ արհեստ մշակել, արհեստ բանիլ, արհեստաւոր ըլլալ. դէպ ի հինը ակնարկ մը և պիտի համոզուինք արհեստի օգտակարութեան վրայ, ան պիտի բեղնաւորէ մեր կեանքը և ապրուստի կռիւը մեր կողմ պիտի դնէ յաղթութիւնը, եթէ հետևինք խղճմտօրէն մեր հիներուն, բարի հայրերուն առողջ կանոններուն, ոչ-հիւանդ արամադրութեան, ժառանգականութեան ճշմարիտ տեսակին։ Ամեն ժամանակէ աւելի մտամիտութիւն, և արհեստի կրթութիւն պէտք է մեր տնտեսական անցեալ վիճակը բարեւոքելու համար։ Վարպետի և աշակերտի դրութիւնը երևան հանենք և քիչ մը մոռնանք դարավերջիկ նորութիւնները, որ մեր ընկերութեան ներկայ տարբերութիւնները կորակեն, անձնական արժանապատուութիւնը յաճախ վիրաւորող ասոիճաններով։

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐԷՆ

Հարանդէ։ — Ո-սա-ն-նա-ղրո-ի-ն մը գա-ա-ա-ային Երգերը- վրայ։ — Ցանկարծա-խօս Բանասաղեղծա-հիներ։

Ամեն օրաթերթերու մէջ շատ հեղ գըրուած է Պարտիզակի վրայ, և մասնաւոր վերնագիրներով ջանացեր եղած են այս սրուն գիւղին վրայ բաւական տեղեկութիւններ հաղորդել. այլ անոնցմէ ո՛չ մէկուն մէջ կերեւի ակնարկ մը որ գիւղին պատերուն վրայ ճառելի աւելի, դիւղացոց յոռի կամ լաւ բարքերուն վրայ ուսումնասիրութիւն մը ընէ։ Է՛հ, բսել չենք ուզեր թէ մենք պիտի լրացնենք այդ մասը, այլ պիտի ջանանք խօսիլ այնքան, որքան մեր կարողութիւնը կը ներէ։

Ամեն վայր ունի իր յատուկ բարքերը և սովորութիւնները։ Պարտիզակն ալ այս մասին իր առանձին դիրքը կը դրաւէ։ Գոյնզգոյն թիթեռներու կը նմանին, որ երարու վրայ կոստոստեն։ Իրմէ մը կղզամ անմեղ համբոյր մը դրոշմել այդ սրտագրաւ հանդէսին առարկաներուն վրայ։ «Ալ մնացին՝» կըսէ մանչուկ մը տեսնելով անոնց շարժմունքը, որ յոգնութիւն մը կարտայայտէ։ Բայց սիրուն դստրիկները, հաղիւ իրենց բթամատին վրայ յենլով կը կայտռին մոլորագին, որպէս թէ կը թռչին, և ոսոՐՆՆՈՎ պարուրուած թռթռիկները դեռ կը տարածուին, կը ճգտին, կընկրկին։

Երկար ժամանակ բերանաբաց դիտելէս վերջը, կուգայ բարեկամս, ձեռքէս կը քաշէ կարեւոր բան մը ըսել պատրաստելով.

«Ի՞նչ կայ, ո՞ւր պիտի տանիս զիս պարոն.

—Ոչինչ, հարկաւ պիտի հաճիս հեղ մը գիս պատուել ինձ ընկերանալով։ Վերջապէս համոզուեցայ երթալ փեսային տունը։ Լապտերնիս վառեցինք, և ճամբայ ելանք։ Հեռուէն կը լսուէին հարսնիքին աղաղակները, մանուկներու ճվլտուքը և գինիէն թմրած երիտասարդներուն զուարթագին բացագանչութիւնները։ Մօտեցանք տանը։ Երիտասարդ մը գլուխը պատուհանէն դուրս ձգած, արբութենէն մարմրած և խռպոտ ձայնով սատակագին կերգէր, արձագանգը, խաւար օդին մէջէ տուներուն ապակիները կը դողացնէր։ «Բրախին Բարով Բան չէ, գինի խմ Խաղ կանչէ»։ Եւ ահագին բաղխիւն մը տեղի ունեցաւ, ու մէկ ակնթարթի մէջ պատուհանին ապակիները սաստիկ շառաչմամբ վար թափեցան, և հաղիւ կրցինք ինքզինքիս ազատել, ապաւէն ապաստան բանալ, կը հրաւիրեն քանի մը փոքրիկ աղջիկներ, որոնք անձկանօք կսպասէին այս հրաւէրին, ցուցնելու համար իրենց անմեղ պերճանքը։ Խուռն բազմութիւն մը կը հաւաքուի անոնց բոլորտիքը և իրենց անյագ աչքերով կը լափեն այն զուարթի արարածները։ Կիները՝ բերանին ծմռակելով խաղ մը կերգէին և այդ խաղացուհիներուն աւելի մեծ կորով մը կուտային։ Ահաւասիկ այդպիսի երգերէն մի քանի տող.

Մենք զարդարին աղբիւրն իջանք զարակէօղ
Ճանկիկ ու կէս ջրերկ առանք զարակէօղ.
Մ'ընչ, աղբիւր, մ'ընչր, տէսախս մի կոյրեր
Երբոր ձեր տիւնը գամ չանես մի կոյրեր։
Եարի՝ ուր կերթաս անիւշ հոտոդ իս կուգայ,
Սեւ աչուիդ, սեւ ըքուիդ հոգուս դէմ կուգայ։
Սեւ սեւ աչուիդ, թով թով ըքուիդ ուննեմ
Բու հնտիկդ անիւշ անիւշ ըքնանամ։

Թերեւս ոմանք զգածուին այս տողերէն, բայց ես կը վստահեցնեմ որ ասիկա բան մը չէ, մնացած ուրիշ ռասիկ տաղերու բաղդատմամբ, որոնց մէջ յայտնի կը տեսնուին գեղեցիկ Բնաւանոր-ի-ն, ասոնց գլխաւորներն են «Աղբիւրս Հոգոտոլ գոգոտ», «Հայրենի հայրենի զիս կարգէ» և այլ ուրիշ սկզբնաւորութեամբ երգեր, առաջնոյն մէջ կը փայլի եղեռնայրական սէրը, երկրորդին մէջ ամ-ոնոր-ի-ան գ-նայնոր-ի-ն-ները։ Բայց ես աւելի կը սիրեմ ասոնց եղանակները։ Գեղեցիկ եղանակ, հրեշտակային եղանակ։ Դեռ կը խաղան։ Այն փոքրիկ կանչերուն կուսագեղ ձեռնիկները, օդին մէջ կը տարածուին, կը ճգտին, կընկրկին, զոգցես մատներ որ դաշնակի վրայ կոստոստեն։ Աչուկներին իրենց քնքուշ և գիրուկ պատանիին մէջ կը սղկան, ունկնդիրներուն նայելով։ «Վո՛-յ վո՛-յ, կընդմիջէ կին մը, աղջի՛-գոր-ա վերջ՞- աղջիկ է, գիրջ՞-կ՞ ա՞ ի՞ զ գ-ա-մ[6] կը խաղայ»։ Այս քաջալերական խօսքը ա՛լ աւելի կը սրդաստղէ զանոնք։ Գոյնզգոյն թիթեռներու կը նմանին, որ երարու վրայ կոստոստեն։ Իրմէ մը կղզամ անմեղ համբոյր մը դրոշմել այդ սրտագրաւ հանդէսին առարկաներուն վրայ։ «Ալ մնացին՞

Հ. Ս. Վ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

ԵՒ

ՄԵՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

Էջ 10. Թարգմանութեանց մէջ բառական թարգմանութիւնը նախընտրած ենք, իսկ թէ ինչո՞ւ լո—ա— ապօրինէ, թարգմանած ենք լոեց ապօրինէ, քերականական վերլուծումէ չէ մեր ըրածը, այլ պարզ թարգմանութիւն։

Էջ 10. «Ծնան նմա երկու որդիք երկուորեակք», հիշդ է անոր ծնա— թարգմանել և ոչ թէ նա ծնա—, որովհետեւ որչափ որ գիտենք արք չեն որ կը ծնին, այլ կանայք։ Այս պատճառաւ ծնանը վերի լո—ային պէս չթարգմանել բանաւոր է անշուշտ։

11. Գիտենք թէ սահմանի կանոնաց հակառակ է նոյն բառով նոյն բառը բացատրել։ Բայց երբ բառը իմաստ ծանօթ եղած ըլլայ, ներելի է զայն գործածել։ Հա—ապէսկանի սահմանը տալու տեղ գիտէինք թէ հաւաքումն բառը մանկունց շատ ծանօթ է, ուստի չուզեցինք ուրիշ բառով սահմանել կանոնը։

Հոլովմանց դասաւորութեան գծով, ինչ օգուտ է աշակերտին դէմտնալ հոլովներու դասաւորութիւն այբուբենի կարգաւ, մինչ այդ դասաւորութեամբ ամենէն դժուարին հոլովը կրնայ ամենէն առաջ անցնիլ։ Արդէն բացի Բագրատունիէ ուրիշ քերականներ չեն հետեւած ատոր։ Լաւագոյն եղանակն այն է որ ամենէն աւելի յաճախակի աշխարհաբար հոլովման մօտեցող և ամենէն աւելի դիւրաւ հոլովելի հոլովումը առաջ դրուի և դժուարիներ ետ ձգուին, մինչդեռ Բագրատունին ուշ չէ դրած այսմ։ Կը զարմանայ մեր քննադատը թէ ինչո՞ւ տասներկու հոլովումդրած ենք. «ո՞ւրկէր ինք և ինչո՞ւ ասկէ առաջ չէ քննադատած զԹարագաչեան, որ տասներկու հոլովում ընդունած է։

Հոլովմանց համար տախտակներով չենք դրած, որպէսզի սեռական հոլովներով չմնային, այլ օրինակներով, այնպէս որ երկիւղ չկայ թէ աշակերտը եկեղեցի—ոյ պիտը ըսէ և ոչ եկեղեցւոյ, հիմնան պիտի ըսէ և ոչ հիման, ինչպէս դժբախտաբար կը խեղաթիւրէ Հ. Նազարէթեան, տարբեր տարազներով ներկայացնելով մեր հոլովները, չգիտնալով թէ անոնք իրենց տարազին մէջ մնալ պիտի սիրեն միշտ։

Մեր անվարաստ քննադատը մեր դրութիւնը չէ հասկցած կամ չէ ուզած հասկընալ. մենք հոլովները նոյն իսկ աշակերտին իրեն գտնել տալու մեթոտ ունեցած ենք։ Այդ նորութիւնը ոչ Թովմասեանի և ոչ ուրիշներու մէջ կը տեսնուի։ Ինչո՞ւ որդւոյ ըսէ աշակերտը և ոչ որդ—ոց, քանի որ եկեղեցիէն մէկ երկու էջ առաջ արդէն հրահանգին մէջ որդ—ոց բառը կը գտնէ երբիցս, զոր օր. պակ ծերոց, որդիք որդ—ոց. պարծանք որդ—ոց՝ հարք իւրեանց։ 1 էջ 22, Ֆերեանոս—ին։

Մեր քննադատը լաւ պէտք է գիտնայ թէ մեր լեզուն ունի հազարաւոր բառեր, որոնց հոլովումը զարտուղի է, միթէ այդ ամէնը քերականութեան մէջ պէտք է սորվի։

Ուրիշ ծիծաղելի դիտողութիւն մ՚ալ, այն է թէ մանկութեան անճահ հատուածներ գրուած ըլլան դրքի մէջ իբրեւ վերապակար բարոյականի։ Բայց, «վերապատուելի՛», այդպիսի հատուածներ չեն վնասեր երբեք մանկանց բարոյականին։ Եթէ այդպէս ըլլար, պէտք էր որ եկեղեցական մէջ դադրէին ծնողաց ցրտէն, երբ երգոցէն և նման ընթերցումներ։ Ահա՛ ընդհանուր եկեղեցւոյ հայրերուն ուշադրութեան արժանի կէտ մը։

Մենք անսխալ ըլլալու յաւակնութիւն չունինք. «Սխալել՝ մարդոց է»։ Մանաւանդ գործին դժուարութեան նայելով. բայց ինչպէս որ ցոյց տուինք, մեր քննադատը հակառակ իր բուռն ճիգերուն շատ սչինչ բան գտած է բուռն քննադատելի։

Էջ 79. «Փեթրոսի» ինչ փաստով, ինչ հիման վրայ Ե՝ վ գրել կը պահանջէ խնդրելու կարողութիւնմը կարի օժտեալ և քննելու կարողութենէ զուրկ մեր քննադատը։

Պէթրոսի և Փեթրոսի գրելը կը հասկընամ, որովհետեւ առաջինը նախնեաց և արեւելեան հայոց արտասանութեան համաձայն է, իսկ երկրորդը իր արդի հնչմամբ կարդալանայ, որովհետեւ կորուսած է իր թաւութիւնը առ արեւմտեան հայս և առ արեւելեայս իսկ և կարտասանուի դ՝ տեղն բի պէս։

Ատոր համար Այվազովսքի և այլք բով գրուած օտար անունները փ՝ով գրել առաջարկած են և գրած։

Զեմ խօսիր այն մի քանի տպագրական վրիպակներու մասին, որոնք դժբախտաբար անբաժան են ամենէն կատարեալ համարուած գործերէն իսկ և որք կը սրբուին միշտ ամենէն կորովարիք աչքերէ։

Վերապատուելի՛, ահա տեսանք ձեր քննադատած կէտերն. բայց ասոնք ոչինչ են այն քննադատութիւններուն հետ բաղդատելով, որոնց իրաւամբ հանդիպած է ձեր Դիկոպէ՚ան՚ոս—ին անուն գործը Դուրեան բազմահմուտ վարդապետի կողմէ։ Այդ քննադատութիւններուն մէջ կրցած եմ կշռել ձեր բանասիրական արժէքն և զայրոյթ մը զգացած եմ թէ ինչպէս այնքան վրիպանք և նոյն իսկ գրագողութիւններ համարձակած է ընելու ձեր այդ հոյակապ երկասիրութեան մէջ։

«Այսպէս անարգ մընան լարքի՝ Դեր է Դենչ ե՝ վրիպոնոց այլոց Բաղինի՝ դասա—որէ»։

Իւսիւտար 25 հոկտ 97 Ս. Գ.

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ.—Օշէնիոնէ կըսէ թէ Կոլուխովսքի կոմսին այցելութիւնը ոչ նոր բան մը կը խոստանայ և ոչ կը բերէ, և բնաւ չփոխեր միջազգային կացութիւնը. սակայն և այնպէս խաղաղութեան դատին պաշտպանութեան կօգնէ։ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարին յարգանքը առ Ռամպէրթ թագաւոր և իր և մեր նախարարներուն միջև գաղտնարներու փոխանակութիւնը պիտի ցոյց տան թէ Իտալիա արդէն քաղաքականութեան մէջ ինչ առաւելութիւններ ձեռք բերած է և թէ հարկ չ՚ցարատեւել այդ ճամբուն մէջ մշակելով թա կագին պտուղը կարելի եղածին չափ հասունոր ապագայի մը համար։

- Մոնթէգիորէ արտասանած աղմկայոյզ ճառի մը մէջ, արտաքին գործոց նախարդ նախարար Սէրմոնէթա դուքսը սաստիկ բողոքեց Իտալիոյ ափրիկեան քաղաքականութիւն դէմ։ Ամենամեծ յատակութեամբ պատկերացուց թէ, թէպէտեւ ինք սկզբամբ հակափրիկեան չէր, բայց չէր կրնար տեսնել թէ Իտալիա ապագային ինչ չահ պիտի վազէ Էրիթրիոյ գաղթականութենէն, ուր արդէն թաղեց այնքան ստակ և այնքան զինուոր։ Սէրմոնէթա դուքս կենթադրէ թէ իտալական ազգը դեռ շատ երիտասարդ ըլլալով, պէտք չէ նետուի գաղթային արշաւանքներու մէջ, և փոխանակ մինչ ոնոներ ծախսելու Հարարի անմշակ լեռներուն մէջ, որ բնաւ յուսալից չեն, շատ աւելի օգտակար կըլլայ այդ ստակը նուիրել ժողովրդին բարօրութիւնը բարեւաքելու։

ՊՈՒԿԱՐԻԱ.—Սոպրանիէն՝ նախագահութեամբ Մ. Եանքոլոմի՝ նախարարապետ Մ. Սթոյլոֆի առաջարկութեան վրայ քուէարկեց իշխանին ճառին պատասխանը։ Այս առթիւ նախարարապետը ըսաւ թէ Եւրոպայի մէջ չատ լաւ տպաւորութիւն ըրած է Թուրք և հելլէն պատերազմի միջոցին Պուլկարիոյ առնած դիրքը, ինչպէս նաև իր սիրալիր յայտարարութիւնները Թուրքիոյ եւ Ռումանիոյ հետ, խօսքը վերջացնելու ատեն աւելցուց թէ իշխանը ի մօտոյ Վիեննա պիտի երթայ Աւստրիոյ կայսեր այցելելու համար։ Ընդունարիր կուսակցութիւնը որ հաղիւ տասնհինգ անդամներէ կը բաղկանայ բողոքեց Տոպրուճայի մէջ Պուլկարիոյ կառավարութեան բռնած ընթացքին դէմ. նաև ցոյց տուաւ թէ իշխանը իր ճառին մէջ բնաւ չխօսեցաւ Ռուսիոյ և Սերպիոյ հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ։ Եղեւմանց նախարար Մ. Թէոտորոֆ տակաւին չներայայցուց իր ելմտացոյցի ծրագիրը, որ կ՚երեւի թէ չպիտի հաւասարակշռուի, այս տարուան հունձքիրուն անյաջողութեան պատճառաւ։

—Նախկին նախարար Մ. Նաչէվիչ, որ հանրածանօթ է իր աւտրասիրութեան կողմէ, վանի մը օրէ ի վեր Սոպրանիէի նստարանին մէջ կերեւի և կըսուի թէ դիտաւորութիւն ունի Ռուսիա գաղթող սպաներուն խնդրոյն առթիւ Ռուսիոյ և Պուլկարիոյ մէջեւ առկախ խնդրին օգուտ քաղել, իշխանութենէ ձգելու համար Մ. Սթոյլոֆը և ռուսասէր դասիրը Մ. Բաթսոսավոֆի օգնութեամբ։ Ֆէրտինանտ իշխան չատ տարտամ կացութեան մը մէջ է, ժամն գ՝ի իրեն կը մնայ կամ Զարը պարտցնել կամ Պուլկար բանակը, որ սակայն իր գ՝ն լաւագոյն նեցուկն է։

ԱԻՍՏՐԻԱ.— Անպաշտօն նախարարութիւն մը պիտի հաստատուի Պոհեմիոյ համար, աւստրօ-հունգարական իրաւախոհութեան ծրագիրը քուէարկուելուն պէս։ Արդէն այս տեսակ պաշտօն մը հաստատուած էր Թաաֆիէ կոմսին ժամանակ, 1879էն 1892։

—Գայթակղալից նոր տեսարան մը տեղի ունեցաւ Վիեննայի քաղաքապետարանին մէջ, ինչպէս կը յիշուի, երկու խորհրդականներ դուրս վռնտուելով ժողովասրահէն, երկու նստէ մերժուած էին։ Առաջդիմականն փոքրամասնութեան պետերէն մին, Տր. Վոկէր, իր այդ երկու պաշտօնակիցներուն վտարման դէմ բողոքած ըլլալով, ինքն ալ անոնց բաղդին արժանացաւ, և երբ արտէն դուրս կելներ, Տ. Լուէկէրի դէմ հայհոյէներ արձակեց։

ՍՊԱՆԻԱ.— Մատրիտի ամերիկեան նախորդ դեսպան Մ. Թէյլոր Նէ— եօրք Հէրըլտի մէջ նամակ մը հրատարակելով իր դէմ եղած ամբաստանութիւնները կը ջրէ։ Մ. Թէյլոր կըսէ թէ Մ. Քանովաս՝ հակազդեցութեան ոգւով շարժելով, հակառակեցաւ Քուպայի ամէն բարենորոգմանց։ Մ. Թէյլոր Մ. Սակասթայի դիմելով, խնդրեց որ իր ազդեցութիւնը բանեցնէ կառավարութեան պիտին մօտ։ Մ. Թէյլոր կաւելցնէ թէ այս միջամտութեան հետեւանք եղող և Մ. Քանովասէ առաջարկուած բարենորոգմունք շատ ողորմելի բաներ էին։ Թէև ինք ճինկօ չէ, այլ կը պնդէ թէ Միացեալ Նահանգները պէտք է միջամտեն Քուպայի գործերուն։ Խնդիրը լուծելու միակ միջոցն է այս։

—Խնամակալ Թագուհին հրովարտակ մը հանելով հաստատեց թէ դաղթականութիւնները օրէնսդրական կատարեալ աղատութիւն և հաւասարութիւն պիտի վայելեն մայր հայրենեաց հետ, ջնջեց բոլոր բացառիկ հին օրէնքները և հաստատեց նաև ընտրական ընդհանուր քուէարկութիւնը։ Ընտրող պիտի ըլլան բոլոր քրանը հինգ տարին լրացնողները և գաղթականութեան մէջ երկու տարի շարունակ բնակութիւն հաստատողները։ Իբրև լրումն այս բարենորոգմանց, կառավարութիւնը քաղաքական ընդարձակ ներում կը շնորհէ։ Քիչ ժամանակէն վերջ պիտի հրատարակուին այն հրամանագրերը՝ որ Անդլեան կղզեաց կը շնորհեն քաղաքական և խորհրդարանական ինքնօրինութիւն։

ՍՈՒԻԱՆ.—Մոնինէ Բոռ կլսանայ թէ անկլօ-եգիպտական իշխանութիւնները որոշած են այս տարի այլեւս իրենց յառաջխաղացութիւնները չշարունակել Սուտանէն ներս։ Հետեւարար Քիչընըր սպարապետին ընկերացող թղթակիցները ետ պիտի դառնան, կամ Պէրպէր-Սուաքիմի ճամբով, կամ Նեղոսի ճամբով։ Այդ պաշտպանական թերթը իր չատ մը պաշտօնակիցներուն հետ կը բողոքէ թագուհւոյն կառավարութեան դանդաղութեան, անգործութեան դէմ, որով թոյլ կը մնայ Տէրվիշները ըլլալու գործին մէջ և վեց շաբաթէ ի վեր արշաւանքը անհոգ նստած է Պէրպէրի մէջ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Պատերազմական գործոց նախարարը ի մօտոյ խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ բանակին վրայ գրուած նոր օրէնքը, որ չատ շահագրգիռ է հրկից տեսակէտով։ Մընչեւ հիմա հրեաները ստիպուած էին ծառայել ռումանական բանակին մէջ, մանաւանդ երբ օտար երկրի մը զինուորական օրէնքը գործադրած չըլլային։ Սակէց վերջ սակայն զինուորական ծառայութենէ ազատ պիտի ըլլան, հաստատուն տուրք մը վճարելով մինչեւ յիսուն տարեկան։ Այս կերպով Ռումանիոյ բանակէն պիտի պակսին 36,000 որոնք արդէն իրենց հրամանատարներու վստահութեան արժանացած չէին. այս թիւը լրացնելու համար հրկից տուած ստակով բուն ռումանացիներ պիտի զինուորագրուին։

ԶԻՆԱՍՏԱՆ.—Գերման թերթ մը կըսէ թէ հարաւային Զան-Թունկի մէջ Ս. Գաբրիէլի առաքելութենէն երկու գերմաններ Մ. Մ. Նիս և Հէնրէ սպաննուած են մոլեռանդ Զինացիներէն։ Առաջինը 1885էն ի վեր Զինաստան կը գտնուէր, իսկ երկրորդը 1885էն ի վեր։

ԲՈՐԻԱ.—Կըսուի թէ Քորէայի թագաւորը խնդրած է Զարէն թոյլ տալ Բուդիոդա գնդապետին, որպէս զի ընդունի Սէուլի մէջ պատերազմական գործոց նախարարի պաշտօնը։ Զարը տրամադիր կերեւի այս խնդիրը կատարելու։

ԵԳԻՊՏՈՍ.— Մարդասպան զինուորին գլխատման առթիւ լորտ Սալզպրրի հեռագրեց լորտ Քրոմէրի թէ չկրնար հակառակիլ պատերազմական ատեանի վճռոյն, և հետեւաբար մարդասպանը կախաղան հանուեցաւ։

ՌՈՒՍԻԱ.— Վաճառականութեան և տարազագործութեան ժողովի անդամ իշխան Թենիշէֆ ընդհանուր պատուիրակ կարգուած է Բարիզի տիեզերական Արուեստահանդէսին ռուսական բաժնին համար։

ԱՆԳԼ. ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Թիրահի արշաւախումբը Մկտանի գաւառակին մէջ (Սաֆիկ Քոհի լեռանց ստորոտը, Պարայի հովտին բարձրաքը) անդորձ չմնար, զօրապետը Սըր Ուիլեըմ Լոքարթ կարավանի ճամբայ մը չինել կուտայ Քարաբայի ընդհանուր բանակատեղիէն (խանքիի հովիտը), Սէմբակա կրտին վերև, Մամուրայի հովտին մէջ։ Այս վերջինն ալ Մէտանի պիտի կցուի երկաթուղիով մը, Արհանկա հովիտէն անցնելով։ Սուրհանդակային կանոնաւոր ծառայութիւն մը (ի մօտոյ ամենօրեայ) կազմակերպուած է։ Այլ ու ձախ խուզարկուներ զրկուած են—մանաւանդ Քանտալի կողին մէջ—Ակիրիանէրու դիրքը քննելու համար։ Բէչավէրի գունդն ալ անտարբեր չմնար Ֆորթ-Պարայի մէջ, ուսկից պատրաստ է միանալու Սըր Ուիկեմ Լոքարթի երկու զօրաբանակներուն։ Սրվայէն կը հեռագրեն թէ ապստամբ ցեղերէն ոմանք անկլօ-հնդիկ իշխանութեան ուղղած են հաշտութիւն առաջարկող պայմաններ. ասոնք են Սամրի Օրաքզայիները։ Առաջարկուած պայմանները պիտի քննուին իրենց պետերուն և անդլիացի Ընտի պատուիրակին միջև։ Բայց չկարծուիր թէ ապստամբները ամենքն ալ զէնքնկեց ըլլալ մտածեն։

Զաքքա-Խէլերն են որ աւելի կը յոգնեցնեն անկլօ-հնդիկ զօրքերը, անցեալ օր անոնց չատ մը ուղտապանները և հինգ զինուոր սպաննած են։ Կըսուի թէ Անդլիացիք մտադիր են այլ ևս դուրս չելնել իրենց մտած երկիրներէն։

ՅԵՌԱԳԻՐ

Վիեննա, 9 նոյ.—Խորհրդարանը վիճաբանութիւններ կը չարունակէ ընել Պատէնի կոմսը ամբաստանելու առաջարկութեան վրայ։ Մ. Ֆունքէ ամբողջ վեց ժամ չարունակ խօսեցաւ ամբաստանութեան ի նպաստ։ Նիստը փակուեցաւ ժամը 8½ին։ Յառաջիկայ նիստը վաղը պիտի գումարուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պատերազմական նախարարի խորհրդականը կըսէ թէ նոր կայսրութեան պարտքն է վերաքննել կայսրութեան պաշտպանութեան կարգադրութիւնները։ Լորտ Սալզպրրի ըսաւ թէ Ափրիկէի մասին օտար պետութեանց հետ յարաբերութիւնք բարեկամական են։ Անդլիա վաճառականութեան և քաղաքակրթութեան զարգացումը և ծաւալումը կուզէ միայն։ Նուաճումներ ընել չուզեր։

ԲԱՐԻԶ.—Նախարարապետ Մ. Մէլին և պատերազմական նախարար Մ. Պէյլ՝ յայտարարեցին թէ Տրէյֆիւս հարիւրապետ կանոնաւորապէս և արդարացի կերպով դատապարտուած է.

ՀՌՈՄ. — Ռիս-եանէյրոյէն կը հեռագրուի թէ Էսքիլիթուղանթ գաւառին մէջ աւազակներ մնանելով իտալացի գաղթականներու վրայ յարձակեցան. 6 մեռեալ և 2 վիրաւոր կայ։ Իտալական դեսպանը անմիջական միջոցներ պահանջեց։

—Որոշուեցաւ որ ապէց վերջ Սերպիա ներկայացուցիչ մը ունենայ Վատիկանի մօտ։

ԼԻԶԲՈՆԷ.—Ծովային և արտաքին գործոց նախարարները հրաժարական տալով, անոնց յաջորդեցին Մ. Մ. Տիազ Քրոթա և Պարոս Կոմէզ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Կըսուի թէ երեք գերմանական դաշնակից պետութիւններ հակառակ քուէ տուած են զինուորական օրէնսդրութեան վերաբերեալ բարեկարգութեան համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ պարսից Վեհ. Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Երուսաղէմայ պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Երէցեան և Տ. Սմբատ Ծ. Վ. Հնորհաւորական այցելութիւն տուին պարսկական դեսպան Միրզամահմուտ խանի։

Սամաթիայ առաժամանակեայ թաղ. խորհուրդը կիրակի առաւօտ ուսուցիչները հրաւիրելով, անոնց հետ խորհրդակցեցաւ վարժարանաց վերաբերեալ ինչ ինչ կարգադրութեանց նկատմամբ։ Կերեւայ թէ խորհուրդը հոգաբարձութիւն կազմելու միտք չունի։

Ազգ. Հիւանդանոցի մամադրոցը՝ Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարած երեսուներեք գործածուելիք մոմերու երկու տեսակ նմոյշները, որոնց վրայ «Ս. Փրկչեան Հիւանդանոց» բառերը դրոշմուած են, նախընթաց օր Նորին Սրբազնութեան ներկայացոյց։

Մարաշի եպիսկոպոսարան, 6 գիւղերուն եկեղեցեաց համար, եկեղեցական և դասական մատեանք և սրբազան անօթներ խնդրուած ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հայրը ձեռնհաս մարմնոյն հագորդեց խնդիրը ի տնօրինութիւն։

Սամսոնի Առաջն. տեղապահէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ դաւառներէ անոր մանուկներու ճամբայ հանուիլը ի Կ. Պոլիս։

Կիրակի առաւօտ, Գումգաբուի դրսի քարոզիչ Ա. Եղնիկ Եպիսկոպոս Ապահունի, ծանուցում ըրաւ ժողովրդեան թէ, յառաջիկայ երկուշաբթի օրը, թաղին կեդրոնական մանկապարտէզը պիտի բացուի, որուն տեսչուհին պիտի ըլլայ օրիորդ Մաքրուհի Կիւմիւշեան, որուն ձեռնհասութիւնը վկայեալ է Ուսումն. Խորհրդէն. ուստի, Նորին Սրբազնութիւնը կոչում ըրաւ ժողովրդեան որ, եթէ իրենց մանչ ու աղջիկ մանկիկները կը փափաքին մանկապարտէզ յղել, թո՛ղ այսօրուընէ սկսին տղոց անունները արձանագրել տալ Հոգաբարձութեան սենեակը։

Այս առթիւ Ն. Սրբազնութիւնը շեշտեց թէ, ինչպէս վարժարանի շրջագայուած գանձանակին հասոյթը, ամբողջովին իր նպատակին պիտի ծառայէ։

Գաւառներէ հետզհետէ Ուսումն. խորհրդոյ հասած գրութիւններէն գոհութեամբ կը տեղեկացուի թէ Գրենական Ծանձնաժողովը իրեն եղած յանձնարարութեանց համեմատ, գաւառաց կառաւ Ազգ. վարժարաններու համար պէտք եղող դասագրքերու և գրական պիտոյքները ժամանակին յղած է։

Ակնայ առաջնորդ Յովսէփ Վ. Յոբիկեան, վերջերս Բինկեանի թեմը այցելելով, տեղական ինչ ինչ գործեր կարգադրած, նոր թաղ խորհուրդ մը կազմած և երկու շաբաթի չափ հոն մնալէ ետքը, վերադարձած է իր պաշտօնատեղին։

Ցուցակ Ուսուցչական Վկայականի արժանի հանդիսացողաց.

Ո—ոց—ցնէ

Պարոնայք Արշակ Տարտաղանեան, Արշակ Խաչատուրեան, Անդրանիկ Արզումանեան, Գառնիկ Գաբամաճեան, Գրիգոր Սարաֆեան, Երուանդ Գէորգեան, Երուանդ Էպէճեան, Զարեհ Նէմիէեան, Լեւոն Զաթրիեան, Լեւոն Եաղմաճեան, Հարկ Գալշընեան, Հրանտ Զալբքեան, Մատթէոս Թորոսեան, Յարութիւն Դանթարճեան, Սանասարուկ Գումբասեան, Պետրոս Համամճեան։

Ո—ոց—ցոնէ

Աբրահամեան Ժամկոչեան, Երմոնէ Մանուէլեան, Էլիզա Ոսկանեան, Մաքի Փորթուքալեան, Մաննիկ Կիւմիւշեան, Մելինէ Գօվանճեան, Մաղկինէ Երէցեան, Լուսինակ Գալբնեան, Գոյեմի Գաբամաճեան, Նոյեմզար Գուրամանճեան, Սաթենիկ Պէյլիկճեան, Վեհանուշ Սատիանեան, Տիրուհի Թորոսեան, Տիկին Նէքտար Մեսրոպեան, օր. Տիրուհի Գալֆեան, Վարդուհի Էքսէրճեան, Տիգրանուհի Զասիկեան։ Վերոյիշեալ ուսուցչէք և ուսուցչուհիք կը հրաւիրուին ներկայանալ Ազգ. Պատրիարքարան, և յետ կանոնական գործողութեանց, ստանալ իրենց վկայականը Ուսումն. Խորհրդոյ Քարտուղարութենէն։ (կնէտ)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ս. Դաւթեան գործակալութիւնը հրատարակեց Գիպոս—Ռիս—Ռնէրու— վրայ ժողովրդական դասէր. գրեց Գալուստ Աղբէասեան, հետեւողութեամբ Հէոլէյի։ գին 3 ղրշ։ 2—3

Ուսումնական խորհուրդէն վկայեալ ուսուցիչ մը պատրաստ է դասախօսել հայ. ֆրանս. և թուրքերէն լեզուներն գիրքագրի և ընդունուած մէթոտով վարժարանաց և մասնաւոր տանց մէջ. փափաքողք կը հրաւիրուին խմբագրատունս բանակցութեանց համար։ 2—3

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Հելլէն պատուիրակները երեքշաբթի օր թէվֆիզ փաշայի հետ իրենց 13դ նիստը ընելով Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ հաշտութեան վերջնական դաշնագրին 18 յօդուածներէն մնացեալ 4 յօդուածներուն մասին բանակցութիւններ կատարեց։

—Աթէնքէն կը գրեն թէ պահեստի զօրքերէն 200ը վերջերս գաղտնի իրենց երկիրը թեսալիա փոխած ըլլալով Օսմ. պաշտօնեաներու կողմէ ձերբակալուած են։ Ցայտնի է թէ Թեսալացի գաղթականներու վերադարձին համար կնքուած պայմանագրութիւնը կարգիլ պահեստի զինուորներուն վերադարձը։

—Հելլէն պատուիրակներու խնդրանքին վրայ Բ. Դուռը հարկ եղած հրամանները ղրկեց Այտընի կուսակալութեան, որպէսզի Բանէլէնիք ընկերութեան շոգենաւերու մուտքը չարգիլուի Իզմիրի նաւահանգստին մէջ։

Աթէնքէն կը գրեն.

—Գօնիմոլի յանձնաժողովը կառավարութեան մենաշնորհները քննութեան մը անցունելու համար արտօնութիւն խնդրեց կառավարութենէն։ Նախարարական ժողովը երկար խորհրդակցութենէ մը յետոյ տուաւ այդ արտօնութիւնը։ Կըսուի թէ մենաշնորհները քննելու առաջարկը յանձնաժողովին գիրման ներկայացուցիչը Մ. Թէոֆան կողմէն եղած է։

Անցած երեքշաբթի յանձնաժողովին անդամները, ելեւմտից նախարարութեան կողմէ կարգուած պաշտօնեաներու ընկերակցութեամբ ծխախոտի Բէժիին գործարանը երթալով Բէժիին հայուակալութեան տեսուչ Մ. Բաքատօրուէրէն տեղեկացան նախորդ տարիներու հաշիւներուն։ Մօտերս դրօշմաթուղթի պաշտօնատունն ալ պիտի այցելեն։

Մասնաւոր պաշտօնեաներ գիշեր ցերեկ կղզիին, գոնիմոլի յանձնաժողովին կանոնադրին պատրաստութեան համար հարկ եղած պաշտօնական թուղթերը որոնելով։ Գերմանացի ներկայացուցիչը առաջարկած է որ Յանձնաժողովին գործելու եղանակը միայն անդամներուն կողմէ որոշուի և յետոյ ելեւմտից նախարարին հետ համաձայնութիւն գոյացուի այդ մասին։ Մ. Սթրէյթ, որ յայտարարած է թէ նախնական բանակցութիւններուն ինքը ներկայ գտնուելու է, այդ առաջարկին պիտի հակառակի եղեր։ Իտալիոյ ներկայացուցիչը և իրեն հետ ուրիշներ Մ. Սթրէյթի կարծիքը կը պաշտպանեն։ Անգլիոյ ներկայացուցիչը յայտարարած է կըսուի, թէ Յունաստանի հին ու նոր պարտքերուն համար յատկացուած հասոյթի աղբիւրներու նկատմամբ օրոշումներ տալ յանձնաժողովին հիմնական իրաւունքներէն մին է թէեւ բայց երկրին ըլլալ հասոյթներուն մաշտչութիւնը գոնիմոլի տակ առնել իրենց իրական նպատակէն դուրս է։

—Մովային սպայ մը, Գրիֆէյնս Յունական նաւատորմին Բէվիզիի առջեւ ունեցած շարժումներու մասին տեղեկագիր տուած է ծովային նախարարութեան։

—Լարիսայէն կը գրեն սահմանագլուխը ճշդող յանձնաժողովը, հակառակ ցուրտին ու բուքին, իր աշխատութիւնները կը շարունակէ։

—Աթէնքէն առնուած հեռագիր մը կը գրէ թէ հակառակ անհիմն զրոյցներու, գոնիմոլի յանձնաժողովին անդամներուն միջեւ ամենամաձայնութիւն չկայ։

—Անկայր ու անմայր 500ի չափ կրետացի իսլամ մանուկներ բոլորովին անպաշտպան մնալով, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ անոնց մէկ մասը Թէբսանէի և Թեղանիոթարանի արհեստանոցները, մէկ մասը Սուլթանիյէ վարժարանը և մնացեալ մասն ալ զանազան կուսակալութեանց մէջ գտնուող վարժարանները առնուին։

—Թրիքալայի գայմագամ Նէճիպ պէյ վերադարձող գաղթականները տեղաւորելու համար երկու թաղը ու երկու յոյն անձերէ յանձնախումբ կազմած և այդ հոգը անոր յանձնած է։

—Եգիպտոս գտնուող Կրետացիները համամիտ չեն երեւիր Լիւքսէնպուրկցի գնդապետ Շէֆէրի բնորոշութեան իբր կուսակալ Կրետէի վասնզի կըսեն, գնդապետին անցեալը շարդարացներ այդ ընտրութիւնը։

—Կրետէէն կը գրեն Յունական թերթերուն թէ անցած շաբթու անգլիացի 220 զինուոր Հանեաէն, և 600 զինուոր Դանտիսէն գրահաւորներով Անգլիա վերադարձած են։

—Հանեաէն կը տեղեկացնեն թէ Կրետէ գտնուող անգլիացի զօրքերու երկու գումարտակներէն մին ետ կանչուած է։

—Կրետէի կուսակալութեան մէջ թուական Ֆասին պէյի նախագահութեամբ յանձնախումբ մը կազմուած է, կղզիին իսլամ կայսերականներուն ձեռնային պիտոյքներ հայթայթելու համար։

Ընդհանուր տեղեկութիւններ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Արեւելեան երկաթուղիներու Սարիմ պէյի և Եանպոլուի քննիչ Լաատ Մուխլիս էֆ.ի և նոյն երկաթուղիին Բ. մասին քննիչ Գուբէր էֆ.ի Իլայի Բ. մասիճան տրուեցաւ։

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին անդամ կարգուեցաւ Բերայի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւորներէն Մուսթաֆա Ճէմալ պէյ, որուն յաջորդեց Տրապիզոնի վերաքննիչ ատեանին ընդհ. դատախազ Համտի պէյ, որուն յաջորդեց Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին ընդհ. դատախազի օգնական Մուսթաֆա Մաղհար պէյ, որուն յաջորդեց Բերայի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Մէհմէտ Մաղհար պէյ։

Մամուրէթ-իւլ-Ազիզի կեդր. նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ կարգուեցաւ Սպարթայի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Սատուլլահ էֆ. որուն յաջորդեց Տէնիզլիի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Ասաֆ էֆ. որուն յաջորդեց Հէրքեարիի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Մէհմէտ էֆ. որուն յաջորդեց Եոզկատի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի հրաժարած օգնական Ճէմալ էֆ։

ՊԱՏՈՒԱՆԵՆԱՆ

Լիբանանի կառավարիչ Նաում փաշայի Ա. կարգի Օսմանիյէ տրուեցաւ։

Կիւմիւլճինայի կառավարիչ Խայրի փաշայի Բ. կարգի Օսմանիյէ տրուեցաւ։

Պուլկարիոյ իշխան և Արեւելեան Ռումելիի կուսակալ Ֆերտինանտ իշխանին արարողապետ Մ. Վէրնայէի Բ. կարգի Մէճիտիյէ տրուեցաւ։

Արեւելեան երկաթուղիներու ընկերութեան փոխանորդ Մ. Շիպերլէի Բ. կարգի Մէճիտիյէ տրուեցաւ։

Պելճիքայի ոստիկանութեան ընդհ. տեսուչ Մ. ալ Լաթուռի Բ. և յիշեալին քարտուղար Մ. Ժորժ Հառոսի և Տոքթ. Ատրիէն Պապիէի Դ. կարգի Մէճիտիյէ տրուեցաւ։

Պատուաւոր վաճառական, Ասլան էֆ.ի Իթիթիանարի չքաղրամ տրուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

Գերմանական դեսպան Մ. Սաուրմա Եելշ երկուշաբթի օր Բ. Դուռը երթալով Արտաքին գործոց նախարարին այցելեց։ Դեսպանը այս առթիւ իր հրաժեշտի ողջոյնները տուաւ նախարարին։

—Ամերիկեան դեսպան Մր. Անճել, նախընթաց օր Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հետ։

—Հռովմէական հայոց Պատրիարք Տ. Ագարեան կաթողիկոս նախընթաց օր Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Մայրաքաղաքիս գերմանական նորընտիր դեսպան Մ. Մառչալ շաբաթ օր Արեւելեան Ճեպընթացով հոս կը սպասուի։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն երկրագործական պանքին գործերը և մասնաւորապէս անոր ելքն ու մուտքը ուղղակի Հանրօգուտ շինութեանց և առեւտրական նախարարութեան հսկողութեան տակ պիտի ըլլան։

—Կայս. Պաղէլ շոգենաւը, տեղակալ Թէֆֆի պէյի հրամանատարութեան տակ այսօր զինուորական պիտոյք կը տանի Վոլօ, և վերադարձին ապաքինած զինուորներ պիտի առնէ Իզմիր փոխադրելու համար. ապա Շինքին, Բրէվէզա և Վոլօ պիտի երթայ դարձեալ օրկէ ապաքինած զինուորներ առնելով Պոլիս պիտի բերէ։

—Ապաքինած զինուորներու փոխադրութեան համար Մախսուսէի վարչութիւնը վեց օրընթաց և մեծ շոգենաւներ յատկացուցած է. ասոնցմէ մին, Այլ Սանչ Փաշա նորոգուելու վրայ է։

—Քանդրիի խմբագրութեանց դիւանին տեսուչ կարգուած է Մեծ-Եպարքոսութեան թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Արիֆ պէյ։

—Մովային օրքերու վաչէն Պէյգոզի Ահմէտ անուն զինուոր մը, որ անցեալ տարի հոյկական դէպքին առթիւ վիրաւորուած էր, հարիւր ղրուշ ամսաթոշակով հանգստեան կոչուեցաւ։

Պերութի կուսակալ, Բէչիտ պէյ, քաղաքին Նայիպը փոխանորդ կարգելով իրեն Խտիվիյէի շոգենաւով Սուրիական Տրիպոլիս գացած է քննական պտոյտի մը համար։

—Սերպիոյ նոր նախարարութեան ծրագրին կայս. կառավարութեան գոհունակութիւն պատճառած ըլլալը, սերպիոյ քաղաքական շրջանակներու մէջ շատ լաւ տպաւորութիւն թողուցած է։

—Անգլիական Մէլէնա պահականաւը երկուշաբթի օր Մարմարա դնաց թնդանօթի փորձեր կատարելու համար։

—Հոպէյպա շոգենաւը երեկ մեկնեցաւ Պոլսէն դէպի Բրէվէզա. վերադարձին թէ անկէ և թէ Վոլօէն ապաքինած զօրք պիտի առնէ զանազան նաւահանգիստներ հանելու համար։

—Պուլկարական Պորէա շոգենաւով 6-ռումելիցի Իսլամ Գաղթականներ Վառնայէն Պոլիս եկան։

—Վեհ. Սուլթանը ներում շնորհած է սեղանաւոր Մ. Ժորժ Մանօթիի, որ խարդախութեամբ սնանկ հրատարակուած ըլլալով, 3 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր և 14 ամիսներէ ի վեր բանտը կը դտնուէր։

—Վսեմ. Նուրեան էֆ.ի նախագահութեամբ կազմուած յանձնախումբի մը պաշտօն տրուած է քննիչ երկրագործական Պանքային ելմտական վիճակը, ծախքերուն մէջ խնայողութիւններ ընել։

—Կայս. կառավարութիւնը կը հրամայէ որ փայտածուխին 100 օքան 40 ղրշ.է աւելի չծախուի։ Այս հրամանին անսաստողները պիտի պատժուին։ Այս մասին թաղապետական բոլոր շրջանակներուն հրահանգ ղրկուած է։ Ածուխ բերուցած բազմաթիւ պզտիկ առագաստանաւեր յարմար օդի մը կը սպասեն Աբշիպեղագոէն Պոլիս գալու համար։

—Երեկ իրիկուն, պարսկական դեսպան, Միրզա Մահմուտ Խան, Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ հացկերոյթ մը տուաւ։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

1898

ՀԻՆԳՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Հրատարակուեցաւ 1898 տարւոյ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑՆ, որ բացի բուն օրացոյցէն կը պարունակէ բարոյական առածներ, զուարճալիքներ, գիտական եւ վիճակագրական տեղեկութիւններ եւայլն. եւ ի մասնաւորի այս տարուան Տարեցոյցը զարդարուած է Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր եւ Բարձր. Ցարութիւն բաշի գեղեցիկ լուսանկարներով։

Կեդրոնատեղին է նշան Կ. Պէրպէրեան էֆ. ի տպարանը Էսկի Զապիթ Ցատտէսի թիւ 61, եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

ԳԻՆ 6 ՂՐՈՒՇ

Վակիպան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 29 Հոկտ. 97

Օսմ. Բանքայի	ղրշ.	24—08
Բէժիի պարտատոմսեր	լիրա	14—
Բումելիի երկաթուղի	ֆրգ.	111—75
Օսմանիէ	»	483—
Բոլորիթէ	»	455—
Քարտէներու պարտաթղթ.	»	460—
Թրամուէյի բաժնեթուղթ	լիրա	6—87
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—03

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	ՂՐՇ. Բ.
Մէճիտիէ	107—28
Մէճիտիէ	97—20
Մանր արծաթ	103—
Անգլիական ոսկի	109—36
Գաղղիական »	87—13
Գրիվնա	51—06
Ռուպլ թղթադրամ	8—56

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1898 տարւոյ

Յօրինեալ է Մարդ-էֆ Յովսէփեանէ

Սեփհականութիւն Ա. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի

Տպագրութիւն Սարգեան

Նախկին Պաղտատլեան Տպարան

Գին 1 դուրուշ

Ս. Փրկչեան Ազգային Հիւանդանոցիս սեպհականութիւնն եղող սոյն օրացոյցն այս տարի ժամանակէն առաջ հրապարակ հանուած է ընտիր թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ, որպէս զի Արգոյ Հասարակութիւնն մանաւանդ հեռաւոր գաւառաց ազգայինք կարենան ժամանակին պատրաստ ունենալ զայն։ Ընդարձակն ևս քիչ օրէն պիտի հրատարակուի ճոխ պարունակութեամբ։

Հոգաբարձութիւնս մեծ յոյս ունի որ Պատուարժան Հասարակութեան ամեն մի անհատ նկատողութեան առնելով Հիւանդանոցիս նիւթական և դրամական ներկայացութիւնն ու պատսպարիչոց հազարէ աւելի ստուար թիւն, պիտի փափաքի նուէր մը ընել նոյն Հաստատութեան գոնէ մէկ մէկ հատ Օրացոյց գնելով։

Ազգայինք կարող են մէկ Օրացոյցի գընով նշանաւոր նպաստ մ'ըրած ըլլալ, երբ իւրաքանչիւր ոք փութայ այդ փոքրիկ նուէրը դանց չընել։

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻ

Օսմ. Ծխախոտի Բէժիին բաժնետէրներուն կը ծանուցուի թէ 8/20 հոկտ. 1897ի Ընդհ. ժողովը որոշած է բաժին գլուխ 3 (երեք) ֆրանք վճարել վասն մնացորդի 13րդ շահավճարին (1896-1897) տարուան, որ մարտ 3/15ին առհաչիւ վճարուածին հետ կընէ 15 ֆր. իւրաքանչիւր բաժնի համար, այսինքն 7½ 0/0 ը ղեղչեալ դրամագլխին։

Վճարումները պիտի ըլլան 15/27 հոկտեմբերէն սկսեալ, թիւ 13 կտրօնին փոխարէն.

Բարիզ 3 ֆր.	
Լոնտոն 2 4/10 շիլ.	Օսմ. Պանքայի մէջ
Կ. Պոլիս 13,20 ղրշ.	
Վիէննա 3 ֆր. Ռ. Ռ. Դուէտիթ Անշթալթ Ֆուռ Հանրէլի ունտ կէպէրվի կողմը.	
Պէրլին 3 ֆր. Մ. Ս. Պլայխրօտէրի կողմը։	

Առ այդ հարկ եղած Պոնտրոները կը գտնուին վերոյիշեալ հաստատութեանց մէջ, ի գլուխս բաժնետերաց։

Հիմնադիր-բաժնետէրներուն կը ծանուցուի թէ ամեն մէկ բաժնի մէկ հազարերորդին ինկած գումարն է, 1896-97 տարուան, 17-167/000, և որ պիտի վճարուի 15/27 հոկտեմբերէն սկսեալ կեդրոնական հաստատութեան մէջ թիւ 13 կտրօնին փոխարէն։

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեկտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ին ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆԶԱՌՈՒ—ԵԼԵԿՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԹԱՅԹԻԶՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19, Հիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէֆիլէր — Կալաթա

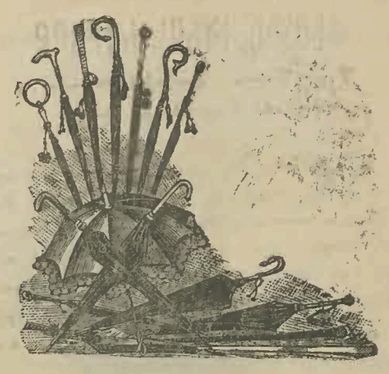

ԱՆՍՏԳԻՒՏ ԱՌԻԹ

10,000 ՀՈՎԱՆՈՑՔ

ԱՐԱՆՑ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՄԱՐ

30 0/0 աւելի ամուր գներով։

Ուրիշ վաճառատանց մէջ ծախուածներէ։

Աւելի տոկուն եւ աւելի ճաշակաւոր։

Ի վաճառ հանուած են

ՄԱՍՆԱՒՈՐ

ՀՈՎԱՆՈՑԻ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

Ղ ԷՖԹԻՄԻԱՆՈՒ

ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Գահչէ Դաբու Թիւ 1, Եորկիատի խանի տակ

Յիշեալ պատուաւոր վաճառատունը յանձնարարելի է իւր ապրանաց տոկունութեան, ամուր նութեան եւ ճաշակի կողմանէ։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Գիները վերջին ըլլալով նշանակուած են ապրանաց վրայ։

Կը Նորոգուին ճմանապէս պատուած հսկա ճոցներ ճաշակաւոր եւ տոկուն կառուցեալով։

8—30

ՄԵԾ ԴՈՐԾԱՐԱՆ ԼՕԳՈՒՄԻ

Սարգիս Ալամեան

ԷՄԲԻ ԶԱՊԹԻԷԻ ԴԻՄԱՑ ԹԻՒ 57

Ուր կը գտնուին ամեն տեսակ պատէմլի, ֆըստըգլը, ֆընտըգլը, վանիլեալը և պարզ օգուտներ։

Այս գործարանին լօգուտները միշտ առաջին կարգի են։ Գիները չափաւոր դրսէն յանձնարարութիւններ ալ կընդունուին։

219 7—8

ԲԷՐՈՒԹԷՐ

ՄԵԼԷՊՈՆ Կ. ՄԵԼԷՊՈՆԵԱՆ

Վերջէն Նորայէ—ոբիլեանց Համբարձ Մաղնայարդար կնանց

Որ համբաւաւոր սափրիչ և վարսայարդար Իզմիրի քով եօթը տարի աշխատած է, այս անգամ խանութ մը բացած է Բերա, Մեծ Փողոց Ճիշդ Տէօրթ Եոլ Աղղի, թիւ 461։ Թէ արք և թէ կանայք, մանաւանդ այս վերջինք, որոնք երեկոյթի մը կամ պարահանդէսի մը մէջ վերջին նորաձեւութեամբ և խիստ ճոխ յարդարուած մազեր կը փափաքին ունենալ, պէտք է դիմեն վերոյիշեալ սափրիչին։

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տոքթ. Նիքոլայեւիս կը ծանուցանէ որ, ծննդական գործարաններու ընդհանուր հիւանդութիւնները և մանաւորապէս թէ հին և թէ նոր սկսած գաղղիական ախտն ու ջերմամիզութիւնը (պէլ սօզուգլուղը) 5 6 օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց բնաւ ցաւ զգացնելու. իր դարմանած հիւանդները այլեւս բնաւ ենթակայ չեն ըլլար որ միզանցքի նեղուածքի, ոչ բըրոսթաթի և ոչ ալ ջերմամիզութեան. կատարածները կրնան բժշկուելէ վերջ վճարել այցագիները։

Կը գտնուի ամէն օր առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Սբվահի-օղլու խանին կից 5 թիւ դարմանատունը։ (Թիւ 174)

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆԸ (պէլսօղո—գլո—ղո՝)

կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս բուժելու համար

Հիւանդութեան սկսած ատեն պէտք է անմիջապէս առնել Անթի-պլէնէօ (Anti-Blennorr) դեղահատներէն, որոնց անմիջական ազդեցութիւնը անհամար փորձերով հաստատուած է երեւելի բժիշկներու կողմէ։ Անթի-պլէնէօ-ը զուտ բուսեղէններէ բաղադրուած ըլլալով, ստամոքսը չը խանգարելէ զատ հիւանդին օյժ ու կորով կուտայ և ամորձիքներուն առողջութիւնը կապահովէ։ Անթի-պլէնէօ-ը որ ճամբորդութեան մէջ ալ դիւրաւ կը գործածուի։ 1881ի Լոնտոնի ցուցահանդէսէն արծանիցայ վկայականով դնահատուած է. մինակ կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Համիտիէ Թիւրպէսիին դէմ Պ. Ն. Քանչիւքի անգղիական նեղարանը։ Թիւ 190

ԴԵՐՋԱԿ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Պոլսի Գաբաս, Հոմիոնի ճոպանէ, Թիւրքիի մէջ թիւ 21

Այս անգամ Եւրոպայէն ձմեռուան համար զուտ աւելորակն և գաղղիական ճաշակաւոր ապրանքներ բերել տուած ըլլալով, չափաւոր վրայ կը պատրաստէ ամէն տեսակ գլխանոցներ և ձեւի վայելչութեամբը գոհ կընէ բոլոր յաճախորդները. կը յանձնարարէ ի ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ այցելել սոյն վաճառատունը։

Գիները չափաւոր և յարմար

1—30

ՏՕՐԹ. ԶԻՐՔԱԼԱՍ.— Որ հինգ ամիսէ ի վեր Եւրոպայի մէջ բժշկականոգիտական պտոյտ մը կը կատարէր. գլխաւորաբար Լօնտոնի՝ Բարիզի՝ Պրիւքսէլի՝ Զուիցերիոյ՝ Վիեննայի ու Եւրոպիոյ ուրիշ գլխաւոր քաղաքներու հիւանդանոցներն այցելելէ վերջ՝ այս անգամ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Տօքթ. Զիրքալաս, իր այս ուղեւորութեան մէջ Լօնտրայի և Պրիւքսէլի բժշկական ազգաբնակական հանճարոցներն այցելած ու բժշկական խորհրդակցութեանց ներկայ գտնուած ըլլալով՝ համաձայնելով ընդունուած օրէնքներու համեմատ նորագոյն մէթոտներով շինուած վիրահատական գործիքներու ձոր մեթոդը մը բերած է իր հետ։

Հետեւած է ի Բարիզ հռչակաւոր բրօֆ. Կիւօ և Ա.պարնի էլինէի գործարանն դասերուն և ուսումնասիրած է մասնաւորաբար կնախատարոյժ բրօֆ. Բոդրի և Օպէի կիներու միջազգային հիւանդանոցին մէջ ի գործ դրած մէթոտները։

Վերջինիս հիւանդութիւններուն վրայ մասնէն ուսումնասիրութիւններ կատարած է Լօնտոնի Սէնթ Բէթէրս հիւանդանոցին մէջ որուն անդամն է բրօֆ. Հալիս. յաջորդ բրօֆ. Թոմսընի։

Ասոնցմէ զատ այցելած է նաև Վիեննայի՝ Զուիցերիոյ և Պրիւքսէլի երկու սուտ հիւանդներու յատուկ հիւանդանոցները։ Կը զարմանէ մասնաւորաբար հետեւեալ հիւանդութիւնները։

Երիկամունքի հիւանդութիւնը.—Խիթաւաղ, քար, պալար, հիւծում, քաղցկեղ, արիւնհոսութիւն ևն. ևն. ըստ վերջին գրութեան, լուացումով և ըստ Բրօֆ. Սլպարանի ասելոյ նեղմուծելով։

Մէղանոյէ հիւանդութիւնները կը դարմանէ սնունդով և ալեխօսէքով։

Փոքրոնչի հիւանդութիւնները, այսինքն աւազ՝ քար՝ հիւծում՝ այտուց՝ քանէնէ կը բուժէ նոր և փորձառական մէթոտներով։

Աղիքանութիւնը կը կատարէ դիւրօսէքով՝ որուն տուած արդիւնքը անվրիպելի է։

Բրօնխիթի հիւանդութիւնները՝ այտուց՝ թանձրացում՝ հիւծումներ. անգլ. Բրոնֆ. Հարիսոնի և գաղ. Բրոնֆ. Գազէի սէթոտով կը բուժէ։

Մէղանոյէ նեղոտութիւն՝ Տօքթ. Ալպարնի օրէնքով երկարակեանութիւնով կը բուժէ անգամ մ'ալ չկրկնուելու պայմանով։

Զերմամղոյթիւնը՝ որ միկանցքոյին հիւանդութիւններու սեռ մասին սկզբնապատճառն է՝ կը բժշկէ հիմնապէս և առանց ցաւ զգացնելու՝ նոր դրութեամբ և առանց ներսէն դեղ գործածելու։

Մասնաւորապէս Տօքթ. Զօրլասի միջոցաւ բնուած փրատական մէթոտով — որ հռչակաւոր Տօքթ. Հալէի աջակցութեամբ Նեյբր հիւանդանոցի միքրոպաղենական ճիւղին մէջ ի կիր արկուած է — հիւանդին մէջին վրայ միքրոպաղենական և մարմնագնական փորձ մը կատարելէ անմիջապէս վերջ կը ձեռնարկէ բժշկելու։

Հինգշաբթի Ջերմամղոյթիւնը կը բուժէ այնպիսի մէթոտով մը, որ մայրաքաղաքիս համար անծանօթ է դեռ. այսինքն Ի-բիւրէխոէքով արագ հիմնապէս և ներսէն դեղ չը գործածելով։

Սիրտահոսութիւնն ևս այս մէթոտով կը բուժէ։

Անկարողութիւնը և ամլութիւնը կը բուժուին դեռ առաջին անգամ ի կիր արկուած մէթոտով։

Փամփուշտի անդամալոյծութիւնը և գիշերները անկողնոյ մէջ միզելու հիւանդութիւնը կը բուժէ էլեկտրականութիւնով ևն։

Կնիներու հիւանդութիւնները և դիսաւորարար այտումը. արիւնհոսութիւնը ելեքտրականութեամբ կը բժշկէ։

Վիրահատական գործողութիւններ կը կատարէ երկու տեսակ ծննդական գործարաններուն վրայ նորագոյն մէթոտով. հականէրական և անիտացման օրինաւ։

Ամէն օր կը գտնուի Բերա. Թարլաբաշի Հալէպլի փողոց թիւ 25 դարմանատունը, հետեւալ ժամերը (Ը. Ե.)։

Կէս օրէն առաջ 7—10
» » վերջ 2—4
» » » 6—7

Կիրակի կէս օրէն առաջ 7—10։ Երեքշաբթի կէս օրէն վերջ ժամը 4—6 տիկիններուն համար ձրի։

Հինգշաբթի օրեր կէս օրէն վերջ ժամ 4—6 էրիկ մարդոց ձրի։

Ամէն օր կէս օրէն առաջ ժամը 10-ը կէսօրէն վերջ ժամ 2 և ուրիշ պարապոյ ժամերուն մէջ հիւանդներ կը դարմանէ անոնց տունն այցելելով։

Տօքթ. Զիրքալաս ամէն կիրակի կէս օրէն վերջ ժամ 2-5 պիտի ընդունի, բարեկամներ, ծանօթներ, հին յաճախորդներ, արհեստակիցներ և այլ Պ. Պ. այցելուներ, որոնք կը փափաքին ծանօթանալ իրեն հետ և ժամադրութիւն հաստատել։ Ասկից զատ սիրով պիտի սատարէ այն բարեգործական հաստատութիւններուն, որոնք կը փափաքին հիւանդանոց հաստատել ո՛ւ է տեղ մը։

20—100

ԳՆԱՑՔԱՐՁ CUNARD

ՀԱՅԵՐՈՒԻՆ ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղ. ամբը նէյա ռէյամ էնբէնի Լիվերպուլ և Աբերեւլէյ ՊՇԼ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոհեմիա	4581
Էդրուրիա	7718	Մամարիա	3574
Մէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազիաս	2393
Բաւանիա	5587	Մարակոսա	2166
Մէխիսնիա	5517	Թարիֆա	2246
Գալիա	4809	Բոլիւիա	2144
Ցիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ցէլէրիս	2143	Մորոքքո	1855
Գէտար	1878	Քամպանիա	12950
Շէրպուրկ	1914	Լուքանիա	12950
Գազպոնիա	1845		

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Ջ. ՇՈՒԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Այիւպէտիա խան, թիւ 401
Պէյաթիա 571

ՄՈՍ

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Գլասգով, Մէնիէրսանի և Սէ- Մոդի ՊՇԼ- բանով չորեքշաբթի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Համբէս	3000	Թիպու	2500
Ընպիս	3000	Նէրէիտ	2400
Թէյլոր	3000	Օսայրիս	2250
Գեռնորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	2000	Սֆինքս	2000
Սամանի	2000	Գասբրնի	1500
Դանրօսիս	2500	Գրէյէն	1500

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ
Ուէթալ խան

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Գրաբէյ վրայ
(հին Մաքսատան տեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՐԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸԲԸՄ ԴԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զենիներեր Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին ճօճն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կ պատրաստուին եւ հետեւեալ վեցանշոնեալ մարքան կը կրեն։ Ամենի այդ զենիներու կեղծը կ շինեն եւ անգլիական տառերը չնանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զենիներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօճն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընեն զենիներու, ածիլիներու, կտրցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքիր ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

Միանգամ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու տկունութիւնը։

Միանգամ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ զգայներ, պատառամաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ սամ ժամ բլաէ զգայներ, պատառամաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, տրանսներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոնակներ, ֆոքիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

564

ՇՕՄՐ RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատուած Լրթեւեկութիւնք

Գ. 27,8 Օթէայի սուրհանդակ, ժամ 2ին մի միջօրէին։

Փ. 28,9 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի մասնաւոր

Հ. 29.10 Սուրհանդակ Սիրոյ Ֆորդ-Ճանոյ նաւ հանգիստները մինչեւ Ջանուար. ամ ... ժամն 11ին։

Շ. 29.10 Յեղասաբոյ սուրհանդակ, առաւ ... 10ին։

Ե. 30.11 Օթէայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր. 31,12 Եղեսանդրիոյ Սուրհանդակ, հան Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 2ին։

ԱԶԳ. — Հոկտ. 28.9, երեքշաբթի օրը Գ. Գոյսէն զէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Զրօոլի, Ֆէյրուզ, Տանտ եւ Ռոտոսիա գացող շոգեկ ...

Տե

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿ Ա.-Ն Ա ՄԱՐՕՒԵԱՆ

Ն ՊԱՏԻՒ Ի ԸՆԴ

Մարսիլիայի և Գենուայի ՊՇԼ- կանոնաւոր բանով

Սիւրոսի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Նոյ. 16ին (Ը. Ե.)։

Թարգիլ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. դասը 245 ֆրանկ
Բ. » 175 »

Բարձրագոյն և ստորագոյն նաւագնէրի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ. գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՕՌԻՒ
Մոմճանէ փասա թ. 10

575 Սրճաստանը Ն Ս ԱՍԹԻՒՆ

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՈԲՈՒԼՈ ԵՂԲԱՐՔ

ԸՄՊԵԼԵԱՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Մասնիպա-պէլ

Ղալաթիա, ՄԱՍՄԱՆԷՆ ճաւտէսի, բիւ 69

Այս գործարանը, բացուած 1878ին, կը ծախէ ամեն տեսակ մասթիքա և տիւղ, զուտ խաղողէ շինուած։

Թրիանտաֆիլոբուլո եղբարց օղին, օժտուած հազուագիւտ յատկութեամբ ու ճաշակով, սխորժակը կը բանայ, ջիղերուն ուժ, և մտքին կորով կուտայ. Նրրաճաշակ խմողներուն կը յանձնարարուի Թրիանտաֆիլոբուլո եղբարց օղին, որ կը ծախուի գոցուած և կնքուած շիշերով։

Դիմել. Բերա Եանի, Հերվեցիա, Պիզանս, Կամպրինոս գարեջրատունները, Բարատօքուլո, Բարաեանօքուլո, Գրիցալի, Գրիսիգոս, Մարսիլիա և Տիմիթրաքօքուլոս նպարեղէնի վաճառատունները, Թարլապաշի 65 և 170 թիւ ըմպելեաց մթերանոցները. Սիրքեճի Վասիլիատի և Զօզոդարեջրատունները, Գալըք բազար Ֆիլոքսս և Լէթասի խանութները, Լիմոն խակէլէսի Գէլիրինի մթերանոցը, Պէշիքթաշ Անէսթի, Գալատարի և Բանճօքուլոսի խանութները։

ՖՐԵՏ. ԼԷՎԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՒՏԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Աբերեւլէյ ՊՇԼ- բանով չորեքշաբթի

	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գիրդօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ադրիանա	10500	Էմիրշիրն	3500
Բէսդրիան	10500	Աբրդ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Գլէնբրան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արասպիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ձօրճիան	8000	Անտարուգիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Վալոնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆագիան	3500		

Ապրանքի տեղեկութեանց համար Լ. առ.
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԻԼ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ԹԷՐԹՕՆ «ՄԱՅԻՍ» (48)

ԹԱՌՈՒՆ ՎԻՇՏ ՄԸ

ՊԷՌՆԱՌ ՏԸՌՕՆ

Քէդ Ալիսը մտածեց և տժգունեցաւ։ բայց ոչ մէկ զօրութիւն, երկրիս վրայ, կարող էր խախտել զայն իր որոշման մէջ, անգամ մը որ միտքը դրած էր։

Ուստի ադեկ մը կեցաւ, դէմ առաջէմ, ծափահէններու պատին դեղեցիկ պէտքին հետ, և ըսաւ անոր հաստատապէս.

—Ամէն ինչ անօգուտ է, պարոն, երբէք չպիտի հաւանիմ։ Իմ առաջին դրօշս, ազատ ըլլալուս պէս, պիտի ըլլայ, մատնել ձեզի։ Զեզի պէս մարդոց ոչ է խոսաւում չեմ կրնար ընել։

Նէ պարտցուց իր քահանան նայուածքը, իր շուրջը, մութ և սպառնալից դէմքերու երկար շարքին վրայ, որոնց աչքերը լի էին կատաղութեամբ որ չէր կրնար խօսքերով յայտնուիլ։

—Այն ատեն, պէտք է մեզի հետ ձգալ, ըսաւ հրամանատարը յամրաբար, դրեթէ ցաւելով։ Կը ցաւիմ որ ստիպուած եմ բանտարկել ձեզի։ Բայց դուք կը ստիպէիք զիս այդպէս ընելու։ Վերջին անգամ մըն ալ, կը հարցնեմ ձեզի, չէ՞ք ուզեր փոխել միտքերնիդ։

Քէդի միակ պատասխանը եղաւ բարկացած ակնարկ մը և ձեռքի անհամբեր շարժում մը։

—Թո՛ղ այդպէս ըլլայ. ուրեմն, ըսաւ ան, հանդարտօրէն. հետս եկէք։

Քէդ անոր հետեւեցաւ դէպի սրահին խարը։

Հոն, ծափահէններու պետը, զոպանակի մը դպաւ, դռան դուռ մը բացուեցաւ. ներս մտաւ. Քէդն ալ հետեւեցաւ ու դուռը նորէն գոցուեցաւ անձայն իրենց և աւազակներուն մէջտեղ։

ԺԴ

ՍԻՐԱ

Բանի մը վարկեան, Քէդ շուրջը դիտեց, անշարժ, հազիւ հաւատալով իր զգայարանքներուն։

Տեսարանը որ կը պարզուէր աչքերուն առջեւ այնքան տարբեր էր անկէ զոր դեռ նոր թողած էր, որ իր զարմացումը չափ չունեցաւ։ Դարձը ու ցից սալաքարերու տեղ, որոնց վրայ քիչ առաջ կոխած էր, Զմիւռնիական ճոխ գորգերու վրայ կը գտնէր ինքզինքը. փոխանակ կոչտ նստարաններու, շրջապատուած էր թիկնաթոռներով և արեւելեան շքեղազարդ բազմոցներով. մերկ ու խոնաւ պատերու տեղ, այս սենեակին պատերը պճնուած էին նշանաւոր պատկերներով, և գեղեցիկ արձաններ խրուած էին սենեակին մէջ, հոս ու հոն։

Մեծ ու շքեղ ջահ մը, ցեղունէն վար կախուած, կը լուսաւորէր այս վայելչագեղ սենեակը։ Վրան մարմարէ սեղան մը դրուած էր սենեակին ճիշդ մէջտեղը. գիրքերով ծածկուած, և անուշահոտ ջուրերու արուեստական աղբիւր մը, անկիւն մը դրուած, սենեակը կը լեցնէր անուշիկ բուրումներով։

Վանդակներ, լիցուն գունագեղ օտար թռչուններով, որոնց ճոխ փետուրները կը փայլփլէին լոյսին տակ, կախուած էին առաստաղին բազմաթիւ կեռներէն։ Պզտիկ սանդուղ մը, չորս հինգ աստիճաններով, կը գտնուէր այդ սենեակի ծայրը, որ անշուշտ ուրիշ սենեակ մը կառաջնորդէր և որ զատուած էր սեւ թաւշէ թանձր վարագոյրներով։

Զորս դողմը, հայելիներ զետեղուած էին, շատ մեծ, որ կանդրադարձնէին ամբողջ սենեակը և անոր պարունակութիւնը՝ հիացնելով ներս մտնողը որ անհամար սենեակներու մէջ պիտի կարծէր ինքզինքը։

Քէդ անճառելի հիացումով մը գրաւուեցաւ. նախ և առաջ իր շուրջը նայեցաւ, յետոյ երիտասարդ հրոսակին, հարցնելով ինքնիրեն թէ արդեօք կախարդ մըն էր ան որ իր մոգական զօրութեամբ յանկարծ պճնած էր սենեակը։

Ան, նշմարելով Քէդի զարմացումը և թեթեւ ժպիտ մը անցաւ իր շրթունքներէն մինչդեռ արծաթէ զանգակիկ մը կը շարժէր, որ սեղանին վրան էր։

Զանգակին ձայնին պատասխանեց դեռատի աղջիկ մը, այնքան սիրուն որ Քէդ քիչ մը ատեն կեցած զայն դիտեց, որպէս թէ հանդերձեալ աշխարհին մէկ փայլուն տեսարանի մը առջեւ կը գտնուէր։

Սակայն անոր գեղեցկութիւնը հոգեկան ոչ է բան չունէր իր մէջ. ոչ մէկ կերպով կը համապատասխանէր այն գազանային զոր ունէին մենք հրեշտակներու մասին։

Լոկ հոլածին գեղեցկութիւն մըն էր ան. մինչեւ հասակ, հիանալի համեմատութեամբ ձուաձեւ դէմք. թիսրակ մորթ, թաւչանման մեծ այրեր, նուազ կոտ, խոնաւ և կուպրի պէս սեւ, փայլուն սեւ մազեր, զոր հազուագիւտ էր գտնել, ճկուն և թանձր հիւսկէններով կիսնային հարթ ուներ ճակտի մը վրայ։

Հալոզի ճոխ գոյնը որ այնքան կը շեշտէ թուխ գոյները, կը փայլէր անոր այտերուն և շրթունքներուն վրայ, և անոր ամէն մէկ շարժումը շնորհքի մը արտայայտումն էր։

Սակայն անոր Արեւելցիի սեւ ու խոշոր աչքերը հանդարտ չարութեան մը նայուածքը ունէին, ուրկէ վախցաւ Քէդ. կարծես գեղեցիկ օձ մըն էր որ կը տեսնէր. նէ կը մոռնար թէ այդ օձը կրնար խայթել։ Դիւրին էր գուշակել թէ Արեւելքի տաք և հրատապ արիւնը կը վազէր անոր երակներուն մէջ։

Դեռատի աղջիկը յառաջացաւ անձայն, չատ ցածէն խոնարհութիւն մը ըրաւ և թեւերը կուրծքին վրայ ծալելով, սպասեց, աչքերը կապերտին վրայ յառած, որպէս զի աւազակներուն պետը խօսի։ Իր սեւ ու մետաքսեայ թարթիչներով երկար արտեւանունքը կը հանգչէին իր կարմրակ այտերուն վրայ։

(Շարունակելի)